

A. C. Normann: I anledning af de to foregående ærede ordføreres bemærkninger om den udvalgsbehandling, der er gået forud for denne anden behandling, vil jeg sige, at også jeg erkender, at enkelte unødige og beklagelige forsinkelser af arbejdet har fundet sted; men iøvrigt vil jeg gerne fremhæve, at når arbejdet har været syv måneder og har strakt sig over 31 møder, hvoraf adskillige har været meget lange, enkelte daglange, så skyldes det også den omstændighed, at der ved arbejdet med dette forslag var mange indbyrdes modstående, saglige grunde, som måtte vejes mod hinanden, og om hvilke der med rette kunne gøres mange meninger gældende. Der var modstående interne hensyn, som ved gensidig forhandlingsvilje, undertiden ved en betydelig grad af resignation, måtte bringes til at vige for de fælles hensyn, og det tjener i mine øjne partierne til ære, at der fra alle sider vistes så megen god vilje, at de tålmodige bestræbelser for at nå til et godt resultat endelig lykkedes.

Når jeg tør sige: „et godt resultat“, så er det ikke et udtryk for — her tager jeg det samme forbehold, som de øvrige partiers ordførere har gjort — at lovforslaget nu er blevet i alle henseender sådan, som det radikale venstre ønskede det; men det er mit partis opfattelse, at lovforslaget indeholder mange forbedringer både i forhold til den gældende lærlingelov og i forhold til det forslag, den højtærede økonomi- og arbejdsminister fremsatte den 19. januar. Samtidig med at jeg tror, at det egentlig er heldigt, at lovforslaget, sådan som det nu kommer til at foreligge, ikke blev i alle dele, som den højtærede minister ønskede det, vil jeg gerne benytte lejligheden til at rette en tak til ministeren for den smidighed og meget betydelige forhandlingsevne, hvormed han har bidraget til, at enighed opnåedes, selvom han formentlig ikke altid gjorde sine indrømmelser uden smerte. Jeg føler også trang til som udvalgets formand at sige tak til embedsmændene og udvalgets tilforordnede sekretær for den overordentlig gode og utrættelige hjælp, de har ydet udvalget i dets arbejde.

Under mit partis deltagelse i behandlingen har vi aldrig tabt to hensyn af syne. Det ene er, at hvis vi overhovedet skulle have en ny lov, så hastede det med at få

skabt klarhed over dens hovedindhold, fordi fortsat uklarhed herom kun kunne øge den nu rådende tilbageholdenhed med lærlingeantagelser, en tilbageholdenhed, som vi fra alle sider i denne debat er enige om at understrege skadeligheden af.

Det andet hensyn er, at vi måtte lægge meget stærk vægt på, at der kom til at stå et overvejende folketingsflertal bag lovens hovedbestemmelser, for den tilstand, at et væsentligt mindretal i folketinget og en dertil svarende del af pressen bagefter skulle finde det nødvendigt at gå ud til befolkningen og angribe, for ikke at sige at mistænkeliggøre, loven overfor de interesserede erhvervskredse, ville, med rette eller urette, kunne få en afgørende indflydelse på antallet af oprettede lærlingekontrakter. Det er en ting, vi har meget alvorlig historisk erfaring for fra 1930'erne.

De indbyrdes modstående saglige opfattelser, jeg nævnte, har bl. a. vist sig, når det drejede sig om at tilvejebringe det bedst mulige grundlag for en højnelse af de unges uddannelse uden at forøge byrderne for mestre og principaler, hvis interesse i at udnytte loven er så helt afgørende for, om de unge kan få tilbud på lærepladser. Det er den uskrevne, men konsekvente lov, som man kan synes om eller lade være med at synes om, men som folketinget ikke noget øjeblik kan ignorere, at vilkårene bestandig må være sådan, at mestrene har interesse i at tage de unge i lære. Der er ingen grund til at overse, at manglen på lærepladser er en alvorlig advarsel for dem, der ønsker det lykkelige og gode danske system med mesterlære bevaret. Sagen er simpelthen den, at hvis kravene til mestrene skærpes, så antallet af lærekontrakter decimeres, går det som i enkelte andre lande, at så hører begrebet mesterlære op med at bestå, og så må staten til at oprette offentlige værkstedsskoler til skade for lærlingene, til skade for produktionskvaliteten og også til skade for statskassen.

Der er vist nok en del mennesker, som ikke ser nogen ulykke i en sådan udvikling, men de, der gør det, kan ikke for tidligt besinde sig på, at faren desværre ikke er ret langt borte, hvis det ikke lykkes at få gang i lærlingeansættelserne; og faren ville være forøget, hvis vi ikke havde fået de efterhånden helt urimelige adgangs-